

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe õppekavarühma
kordushindamine

Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli
hambaravi õppekavarühma
hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2021

Sisukord

1. Hindamisprotsessi kirjeldus	3
3. Hambaravi õppekavarühma analüüs standardite lõikes	7
3.1 Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele	7
3.2 Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad	16
3.3 Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad.....	20
3.4 Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik	22
4. Hindamiskomisjoni osahinnangud	24
Kokkuvõttev tabel: hindamiskomisjoni osahinnangud standardite lõikes	24

1. Hindamisprotsessi kirjeldus

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi EKKA) viib kutseõpet pakkuva õppeasutuse (edaspidi *kooli*) tähtajalise õppeõigusega õppekavarühmas läbi korduva ekspertiisi (edaspidi kordushindamise).

Vastavalt kutseõppeasutuse seaduse § 11 lõikele 1 analüüsib hindamiskomisjon läbiviidava õppe nõuetele vastavust EKKA dokumendis [Kutseõppe õppekavarühma esmahindamise ja kordushindamise juhend](#) punktides 14 – 17 kehtestatud standardite ja kriteeriumide lõikes:

1. õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele

- (1) õppekava on kooskõlas kutseharidusstandardi ning (nende olemasolul) teiste kutseala reguleerivate riiklike ja/või rahvusvaheliste õigusaktide nõuetega;
- (2) õppekava õpiväljundid on vastavuses tööturul vajatavate kompetentsidega ning (selle olemasolul) vastava kvalifikatsioonitaseme kutsestandardiga;
- (3) õppekava maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ning õppevormid on asjakohased ja toetavad õpiväljundite saavutamist;
- (4) õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
- (5) õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

2. õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad

- (6) õppekasvatusala töötajate, sh praktikute ja praktikajuhendajate kvalifikatsioon vastab nõuetele; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
- (7) õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavast, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

3. õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad

- (8) õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika on piisav ning toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
- (9) õppeprotsessis on tagatud turvalisus ja tervise kaitse.

4. õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik

- (10) õpe lähtub kooli arengukavalistest eesmärkidest;
- (11) õpe lähtub tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist ning on jätkusuutlik.

Hindamiskomisjon annab analüüsi põhjal iga standardi nõuete täitmise kohta hinnangu (edaspidi *osahinnang*):

- 1) vastab nõutavale tasemele;
- 2) vastab osaliselt nõutavale tasemele;
- 3) ei vasta nõutavale tasemele.

Tallinna Tervishoiu Kõrgkool esitas 01.06.2021 EKKAle taotluse ja eneseanalüüsi aruande kordushindamise läbiviimiseks hambaravi õppekavarühmas .

Kordushindamise läbiviimiseks moodustas EKKA hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid.

EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga 15.06.2021. EKKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjon koosseisus:

Sirje Rekkor	komisjoni esimees, kutseõppe ekspert, Tallinna Ülikooli kutsepedagoogika lektor, õppekavaarenduse ekspert, riiklike õppekavade töörühma juht ja liige;
Anu Vaagen	komisjoni sekretär, kutseõppe ekspert, OÜ Yebisu Eesti juhatuse liige, koolitaja, sh kutseõppeasutuste õpetajate ja praktikajuhendajate koolitamine;
Sirle Puidak	tööandjate esindaja, Hambaraviõdede seltsingu esinaine; SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Stomatoloogia kliiniku hambaproteesikeskuse vanemõde
Terje Altosaar	tööandjate esindaja, AS ODE Hambakliinik suuhügienist, lektor, osalenud hambaarstiabide ja suuhügienistide kutseoskuskõuetete väljatöötamisel, osaleb projektmeeskonnas "Laste hammaste tervis".

Lühiülevaade hindamisprotsessist

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kordushindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAg. Komisjoni liikmed leppisid õppekavarühma eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga intervjuu jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Kooli hindamiskülastus toimus 23.-24.08.2021. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokku lepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjon tutvus kooli õppekavarühma õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega.

Komisjon vestles õppekavarühma praktikaettevõtete esindajatega 24.08.2021 (Maxilla hambakliinik), 25.08.2021 (Tähe Hambakliinik,) ja 27.08.2021 (Kaselo Hambaravi).

Külastus ja vestlused kulgesid üldiselt lodusalt.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistelemisele, mis väljenduvad aruandes. Hindamiskomisjon analüüsis standardite lõikes õppekavarühmas õppe nõuetele vastavust ning andis soovitusel parendustegevusteks. Analüüsi põhjal hindas komisjon õppe vastavust standardite nõuetele ja andis vastavad osahinnangud.

EKKA esitas esmase aruande koolile 27.09.21 Kool esitas täpsustused ja kommentaarid esmasele aruandele 11.10.21. Aruande lõpliku variandi koostamisel arvestas komisjon kooli kommentaaridega.

Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 14.10.21.

2. Hinnatava kooli üldandmed

Kontaktandmed:

Tallinna Tervishoiu Kõrgkool
Ülle Ernits
Kännu 67, 13418 Tallinn
671 1701
info@ttk.ee
www.ttk.ee

Kooli kontaktisik:

Piret Tamme
Kutseõppe osakonna juhataja
671 1729
Piret.tamme@ttk.ee

Kooli lühitutvustus

Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli (TTHK) **eripära**: TTHK on rahvusvaheliselt tunnustatud tervise ja heaolu valdkonnas koolitust pakkuv riiklik rakenduskõrgkool. TTHK on Põhja-Eestis tervise ja heaolu valdkonna kompetentsikeskuseks. Kõrgkooli **missioon** on koolitada innovaatsiliselt ja kriitiliselt mõtlemaid tehnoloogiliste pädevustega tervisevaldkonna töötajaid ja **visioon** on olla pidevalt arenev, siseriiklikult ja rahvusvaheliselt võrgustunud organisatsioon, kus koostöös sise- ja välispartneritega ning õppijaid kaasates lahendatakse aktuaalseid probleeme. **Kutseõppe osakonna missiooniks** on Eesti elanikkonna professionaalne areng tervishoius ja sotsiaalvaldkonnas Euroopa kvalifikatsiooni raamistiku 4. ja 5. tasemel.

TTHK põhiväärtused on IKKA: inimene, koostöö, kaasamine, areng.

TTHK arengukava peamised **strateegilised eesmärgid**:

- Kõrgkooli töötajad on rahvusvaheliselt aktiivsed, digipädevad, valdavad simulatsiooni-metoodikaid, publitseerivad teadusajakirjades ja esinevad konverentsidel.
- Kõrgkooli õppijad on kaasatud juhtimis- ja arendustegevustesse ning lõpetajatel on tõenduspõhised erialased pädevused, erialane võõrkeeleoskus, digipädevused, tehnilised teadmised ja oskused ning nad saavad tööturul hästi hakkama.
- Luua õppekavade vahelist ühisõpet, arendada digikultuuri ja tagada õppetöö uuenduslikkus ja tõhusus.
- Kõrgkooli siseriiklik ja rahvusvaheline arendustegevus ning rakendusuringud on innovaatsilised, õppijaid kaasavad ja partnerite vajadustest lähtuvad.
- Kõrgkooli juhtimine on avatud, demokraatlik ja tõhus, kaasatud on kõrgkooli töötajad, õppijad ja vilistlased.
- Kõrgkooli haldustegevus on tõhus ja keskkonnasõbralik ning toimub jätkusuutlik tipp tehnoloogiline õppe- ning töökeskkonna arendus.
- Kõrgkool korraldab kõikide õppekavade valdkondades kutse- ja erialaliitudega tervisekasvatustikke ja terviseedendustikke üritusi põhikooli-, gümnaasiumi- ja kutseõppeasutuste õpilastele ning kõikidele eärühmadele.

- Lähtudes elukestva õppe strateegiast pakub kõrgkool õppimisvõimalusi kõikidele earühmadele, partneritele, vilistlastele ja tööandjatele üle Eesti. Täienduskoolitused on vajaduspõhised ning toimuvad koostöös erialaspetsialistidega ja tellijatega.

Kutseõppe osakonna arengukava **strateegilised eesmärgid**:

- Innustunud osakonna töötajad vastavad kvalifikatsiooninõuetele ja omavad digipädevusi.
- Vastuvõtu konkursid kõikidel õppekavadel on vähemalt 1,2 kandidaati kohale.
- Osakonna õppekorralduses arvestatakse muutusi ühiskonnas olles paindlik ning regionaalne ja õppekava arendus on pidev protsess.
- Osakond panustab süsteemselt arendustegevustesse ning rahvusvahelistumisse kaasates õpilasi ja töötajaid ning koostööpartnereid.
- Osakonna töö jätkub samas mahus, säilitatakse stabiilsus personali hulgas.
- Osakond korraldab õppekavade valdkondades kutse- ja erialaliitudega üritusi erinevatele huvigruppidele.

Ülevaade õppekavarühma tasemeõppe õppekavast

Tabel 1. Ülevaade õppekavarühma õppekavast

ÕK nimetus	EKR tase	Kood EHISes	Maht (EKAP)	Rakendamise	Õppevorm	ÕK juht
Hambaraviassistent	5	196437	120	2019	Statsionaarne, töökohapõhine	Hedy Lehtmets

Ülevaade õppekavadel õppijate arvudest

Tabel 2. Ülevaade õppekavarühma õppijatest seisuga 24.08.2021

ÕK nimetus	Õpingute alustamise aasta	Alustas (õppijat)	Lõpetamise aasta	Õpib	Lõpetas (õppijat)	Lõpetanute osakaal
Hambaravi-assistent 196437	2019	20	2021		16	80%
Hambaravi-assistent 196437	2020	20	2022	19		
Hambaravi-assistent 196437	2021	20	2023	20		

Hambaravi õppekavarühmas õpib kooli andmetel seisuga 24.08.2021. a 39 õppijat.

Ülevaade õppekavarühmaga seotud täiendusõppe kursustest

Täiendusõpet õppekavarühmas (edaspidi ÕKR) hinnataval perioodil ei ole toimunud.

Ülevaade eelmise hindamise põhjal sisse viidud muudatustest

Uue õppekavarühma avamisel 2018. a tehtud ekspertiisis ei tehtud koolile ettepanekuid parendustegevusteks. Hinnataval perioodil on kõrgkool järginud õppekavarühma eriala arendamisel arengukava strateegilisi eesmärke (vt kooli lühitutvustus) ning keskendunud on õppekava rakendamisele. Nt on õppekava elluviimiseks, õpetajate leidmiseks koostööd tehtud Eesti Hambaarstide Liiduga; õppijad on tutvustanud oma eriala Hambaarstide Liidu päevadel; kooli (sh õppekavarühma) juhtimine on avatud, sinna on kaasatud nii töötajad kui ka õppijad. Sellel õppeaastal (2021/22) alustatakse uue arenguperioodi planeerimist.

3. Hambaravi õppekavarühma analüüs standardite lõikes

Hindamise aluseks olevad standardid:

1. õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele;
2. õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad;
3. õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad;
4. õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik.

3.1 Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekava on koosõlas kutseharidusstandardi ning (nende olemasolul) teiste kutseala reguleerivate riiklike ja/või rahvusvaheliste õigusaktide nõuetega;
2. õppekava õpiväljundid on vastavuses tööturul vajatavate kompetentsidega ning (selle olemasolul) vastava kvalifikatsioonitaseme kutsestandardiga;
3. õppekava maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ning õppevormid on asjakohased ja toetavad õpiväljundite saavutamist;
4. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
5. õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Analüüs

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis (edaspidi TTHK) on välja töötatud esmaõppe õppekava „Hambaraviassistent, tase 5“ mahuga 120 EKAPit (kinnitatud nõukogu 23.01.2018 otsusega nr 9.1) ja moodulite rakenduskava töökohapõhisele õppevormile. Õppekava on välja töötatud vastavalt kehtivale kutsestandardile „Hambaraviassistent, tase 5“ koostöös Eesti Hambaarstide Liidu (EHL) ja valdkonna ettevõtetega. TTHK on ainus kool Eestis, kus seda õppekava tasemeõppes rakendatakse. Õppekava läbinud sooritavad kutseeksami ning eduka sooritamise tulemusena saavad lisaks lõputunnistusele vastava kutse (Hambaraviassistent, tase 5).

Vestlusest kutseõppe osakonna juhatajaga selgus, et õppekava planeeriti seitse aastat, seda alustati täienduskoolitusena ning tasemeõppe avamine sõltus riigi ootustest. Arengukava eesmärgid õppekava luua ja rakendada on realiseeritud, õppekava rakendati 2019. aastal. Kõrgkooli juhtkond avaldas vestlusel täit rahulolu nii sellega, et lähtuvalt töömaailma vajadustest on suudetud saavutada uue õppekavarühma kinnitamine HTMi poolt, kui sellega, et hambaraviassistendi eriala õppekava on koostatud ja rakendatud koostöös töömaailma esindajatega.

Hindamise ajaks on õppekava „Hambaraviassistent, tase 5“ lõpetanud (õpet alustati 2019) üks õppegrupp (töökohapõhine õppevorm, vastu võetud 2019) ning õppekaval õpib kaks õppegruppi (töökohapõhine õppevorm, vastu võetud 2020 ja 2021).

TTHK [kutseõppe arengukava](#) (2017-2021) näeb ette, et kutseõppe õppekavade kompetentside ja mahu vastavusanalüüs viiakse läbi lähtuvalt tööturu nõuetest. ÕKRI eneseanalüüsi põhjal vastutab õppekavade arenduse eest õppekava põhiõpingute õpetaja, kes saab sisendi arenduseks tööandjate e-küsitlustest (viimati viidi küsitlus läbi 2021); praktikajuhendajate tagasisidest, kord kahe aasta jooksul läbi viidavate õpetajate ümarlaudade ja kord aastas toimuvate juhendajate ümarlaudade aruteludest (viimati toimus ümarlaud 2020 sügisel); iga-aastaselt ja jooksvalt õppekavarühma koordinaatorile antavast õppijate tagasisidest; kohtumistest praktikakohtades (2019, 2020) tööandjate ja juhendajatega. Praktikakohtade juhendajatega koostöös analüüsiti 2020. a sügisel moodulite rakenduskava, mille tulemusel sisulisi muudatusi polnud vaja teha. Ainsa muudatusettepanekuna selgus 2021 kevadel läbi viidud tööandjate küsitluse tulemustest vajadus sisse viia soodapesu tegemise õpe. Aruandeperioodil ei ole õppekavas muudatusi tehtud, soodapesu tegemise õpet pole seni rakendatud.

Kõrgkooli arengukava 2017-2021 kohaselt planeeriti kõikide tasemekoolituse õppekavade õppevaldkondade raames välja töötada täienduskoolituse õppekavad. Aruandeperioodil ei ole ÕKRis täienduskoolituse õppekavu koostatud ega koolitusi läbi viidud. Ka ei ole loodud võimalust pärast õppekava lõpetamist läbida valikaineid spetsialiseerumise või täiendusõppe eesmärgil. Põhjusena tõid kutseõppe osakonna juhataja ja õppekava juht välja õpetajate ja ajaressursi puudumise. Kõik ressursid on seni olnud suunatud tasemeõppe avamisele ja rakendamisele. Samas kutseõppe osakonna juhataja hinnangul on tööturul vajadus täiendusõppe järele ning nii spetsialiseerumise kui täiendusõppe pakkumine on võimalik tulevikuareng.

3.1.1. Õppekava kooskõla kutseharidusstandardi ning (nende olemasolul) teiste kutseala reguleerivate riiklike ja/või rahvusvaheliste õigusaktide nõuetega

Õppekava „Hambaraviassistent, tase 5“ on koostatud kutseeaduses kehtestatud kvalifikatsiooniraamistiku tasemele 5, õppekava õpiväljundid vastavad suures osas

kutseharidusstandardis toodud 5. taseme kutseõppe õpiväljunditele. Õppekava struktuur vastab kutseharidusstandardile, õppekava koosneb põhi- ja valikõpingute moodulitest.

Põhiõpingute moodulite õpiväljundid toetavad kutse- ja erialaste teadmiste ja oskuste ning iseseisvuse ja vastutuse kujunemist, samuti algatusvõime ja ettevõtlikkuspädevuse arengut. Põhiõpingute moodulite õpiväljundites vajab sidusus mõnede õppekava õpiväljunditega selget esiletoomist. Näiteks õppekava õpiväljund *“Juhendab kaastöötajaid ja osaliselt vastutab nende väljaõpetamise eest, osaleb tulemuslikult erinevate meeskondade töös ning vajaduse korral moodustab ja juhib neid”* peaks selgelt väljenduma mõne mooduli õpiväljundites, kuid juhendamise ja juhtimisega, meeskonna moodustamise ja juhtimisega seotud õpiväljundeid moodulites ei leidu. Valikmoodulid toetavad õppekava õpiväljundite 1–3 saavutamist. Õppekava õpiväljundid on kutseharidusstandardi 5. taseme õpiväljunditega heas vastavuses, samas moodulite õpiväljundites ei kajastu selgelt näiteks järgmised nõutavad 5. taseme õpiväljundid: *õppija hindab ja analüüsib oma teadmiste taset; on võimeline adekvaatselt hindama oma tööd ning tegema ettepanekuid töötulemuste parendamiseks ja juhendama kaastöötajaid muutuvates situatsioonides; on võimeline juhendama kaastöötajaid ja osaliselt vastutama nende väljaõpetamise eest.* Kuna moodulite rakenduskavade analüüsist nähtub, et õppe- ja hindamismeetodite ning iseseisvate töödega on eeltoodud õpiväljundite saavutamist õppes tegelikult toetatud, oleks otstarbekas täpsustada vastavalt ka moodulite õpiväljundeid.

3.1.2. Õppekava õpiväljundid on vastavuses tööturul vajatavate kompetentsidega ning vastava kvalifikatsioonitaseme kutsestandardiga

Õppekava „Hambaraviassistent, tase 5“ aluseks on kutsestandard “Hambaraviassistent, tase 5”, millega määratakse kindlaks õppe käigus omandatavad kompetentsid. Tervishoiu Kutsenõukogu kinnitas kutsestandardi “Hambaraviassistent, tase 5” (kolmas versioon) 29.04.2021 ning see on kehtiv kuni 28.04.2022. Õppekava on vastavuses kehtiva kutsestandardiga ja õpiväljundid toetavad kutsestandardiga kehtestatud kompetentside omandamist. Komisjoni hinnangul ei toeta õppekava senine rakendamine piisavalt mõnede õpiväljundite omandamist, sest moodulite läbimise järjestus ei ole loogiline. Nt mooduli 1 *patsiendi nõustamine suutervise küsimustes* esimene väljund *nõustab klienti/ patsienti suutervise küsimustes, arvestades patsiendi individuaalsust* ning teise mooduli *meditsiiniseadmete ja instrumentide ettevalmistamine, hooldamine ja kasutamine* esimene õpiväljund *valmistab ette kliendi/ patsiendi vastuvõtmiseks töökeskkonna ja meditsiiniseadmed ja instrumendid jälgides hügieeni nõudeid vastavalt* jäävad saavutamata, kuna nende väljundite saavutamise aluseks on karioloogia, mida õpitakse alles seitsmendas moodulis. Hambaraviassistent ei saa nõustada patsienti suutervise küsimustes, kui ta ei ole õppinud karioloogiat ja parodontoloogiat. Õppekava analüüsist selgub, et õppekava on üles ehitatud täpselt kutsestandardi kompetentside järgnevust arvestades. ÕKRI esitatud tunniplaani jaotuses koormustena nähtub, et esimesel õppeaastal läbitakse moodulid [1-4](#), mis vastavad kutsestandardi kompetentsidele [B.3.1–B.3.4](#), teisel õppeaastal aga moodulid [5-9](#), mis vastavad kutsestandardi kompetentsidele [B.3.5–B.3.9](#). Selline kutsestandardi tõlkimine õppekava keelde ei taga komisjoni hinnangul eriala optimaalset omandamist.

Ettevõttepoolsete praktikajuhendajate tagasisideküsitlus on kõrgkoolis kokkuleppeliselt ühtne ja õppekavarühma koordinaator seda muuta ei saa. Selline ülekooliline ühtne vorm ei võimalda paindlikkust ÕKRI vajadustest lähtuva tagasiside saamiseks. Küsitluse vormist selgub, et küsitakse juhendatavate arvu, juhendamise kordi, kestust, kust saadakse infot; mis on juhendamise juures

kõige raskem, mis kõige rohkem meeldib. Palutud on ka kirjeldada, kuidas mõnda oskuse arendamist juhendatakse; kas edaspidi ollakse ka nõus juhendama; kolm mõtet töökohapõhise õppe kohta.

3.1.3. Õppekava maht, põhi- ja valikõpingute moodulite osakaal, praktilise töö ja praktika ning iseseisva töö osakaal ning õppevormid on asjakohased ja toetavad õpiväljundite saavutamist

Õppekava maht "Hambaraviassistent, tase 5" õppekaval on 120 EKAPit. Õppekava koosneb üheksast moodulist, millest 100 EKAPit on põhi- ja 20 EKAPit valikõpingute moodulid. Valikõpinguid on õppekavasse lülitatud 50 EKAPi mahus, millest õppija valib 20 EKAPit.

Õppekava maht on arvestatud koostöös õpetajatega (arst, õde, hambatehnik), võttes aluseks kutsestandardiga määratletud kompetentsid ja kutseharidusstandardist tulenevad nõuded 5. taseme õppekavale.

Õppekavas esitatud valikõpingute ja praktika osakaal on asjakohane. Valikõpingute maht on 17%, praktika osakaal õppekava mahust on 74 EKAPit ehk 61,7%, mis koos lisanduvate valikmoodulite praktikaga moodustab kaks kolmandikku ehk 80 EKAPit kogu õppekava mahust. Praktilist tööd ei ole moodulite rakenduskavas eraldi välja toodud.

Iseseisva töö maht ei vasta moodulite rakenduskavade analüüsi põhjal kutseharidusstandardi nõudele, mis sätestab, et iseseisev töö moodustab statsionaarse õppevormi puhul vähemalt 15% õpingute kogumahust. Hambaravi assistendi õppekava maht on 120 EKAPit, seega iseseisvat tööd peaks olema vähemalt 18 EKAPit. Põhiõpingute moodulites on iseseisva töö maht moodulite rakenduskava põhjal kokku 355 tundi ehk 13,6 EKAPit. Valikmoodulites on iseseisva töö maht igas moodulis 26 tundi ehk 1 EKAP. Põhi- ja valikmoodulites kokku on maksimaalne iseseisva töö maht 431,6 tundi ehk 16,6 EKAPit (13,8%). Moodulite rakenduskava analüüsi tulemusele toetudes soovib komisjoni iseseisva töö mahud üle vaadata, lisades praktika käigus tehtava iseseisva töö.

Õppekava sisaldab valikmooduleid, mis toetavad õppekava õpiväljundite saavutamist ja teadmisi ning oskusi avardada ja süvendada. Õppekavas on arvestatud valikõpingute pakkumisel praktikakoha spetsiifikat, nt selliste valikmoodulite kaudu nagu *hambaarsti ja/või näo-lõualuu kirurgi assisteerimine kirurgia valdkonnas, hambaarsti assisteerimine mikrokoobi kasutamisel, meditsiiniseadmete hooldamine, meditsiiniseadmete steriliseerimine*. Valikmoodulite *meditsiiniseadmete hooldamine, meditsiiniseadmete steriliseerimine* lisamine valikainete hulka ei ole komisjoni hinnangul piisavalt põhjendatud, kuna need on tänapäeva meditsiinis kohustuslikud kompetentsid. Vestlusest õppijatega selgus, et valikmoodulite valimiseks anti neile ette nimekiri, kust sai teha kogu kursusega ühise valiku 20 EKAPi ulatuses. Vestlusest õppekavarühma koordinaatoriga selgus, et kursuse ühine moodulite valik tuleneb ÕKRI õppekorralduse ja ressursside optimaalse kasutamise eesmärgist. Õppijad tõid vestluses veel välja, et näeksid valikainena erialast inglise keelt, kuna õppekavas puudub erialane materjalide õpetus ja kõik kasutusjuhendid on ingliskeelsed. ÕKRI eneseanalüüsis on välja toodud, et vajadusel pakutakse valikainena arvutikasutuse algkursust ja erialast võõrkeelt (eesti/vene keel). Seda rakendatakse individuaalselt. Arvuti- ja erialase võõrkeele õppe moodulit ei ole õppekavas välja toodud ning ei ole ka laiemalt võimalusi valida mooduleid kõrgkooli teistest õppekavadest või teiste koolide õppekavadest.

Hambaraviassistenti moodulite rakenduskava on asjakohaselt kohandatud vastavalt õppijate sihtrühmale (täiskasvanud erialal töötavad õppijad) ja töökohapõhisele õppevormile (töökohapõhine õpe), nt sobivad kirjeldatud õppemeetodid ja õpikeskkond täiskasvanud õppijatele.

Õppijaid toetab õpiväljundite saavutamisel õppekavarühma koordinaator, töökohas praktikajuhendaja. Koordinaator annab õppijatele pidevalt informatsiooni muutustest, kasutades

erinevaid infokanaleid (TAHVEL – teated, meilid õppijatele, Facebooki rühmad, info edastamine rühmavanema kaudu jne). Õppeosakonna õppetööspsialistid juhendavad õppijaid õppekorralduslikes küsimustes. Eesti keelest erineva emakeelega õppijatele võimaldatakse õppekavaväliselt täiendavat keeleõpet. Vestlustest praktikaettevõtete juhendajatega selgus, et nad soovivad, et koordinaator oleks õppijate parema toetamise eesmärgil endiselt kättesaadav kõigil õppepäevadel (neljapäevast laupäevani). Kuigi Komisjoni hinnangul on ÕKRI õppijad toetatud asjakohaselt, soovib komisjon praktikaettevõtte juhendajate soovile vastu tulla.

Õppijad annavad tagasisidet ja sisendit õppekava parendamiseks iga-aastaste rahuloluküsitluste kaudu ning jooksvalt õppekavarühma koordinaatorile. Õppijate küsitlustest on ilmnunud ning seda kinnitasid vestlusel ka õppijad ja kutseõppe osakonna juhataja, et rahul ei olda mõnede õpetajate info edastamise ja õppetööde tagasisidestamise kiirusega. Saadud tagasiside põhjal on õppekavarühma koordinaator arutanud õpetajatega võimaluste üle, kuidas infot tõhusamalt edastada. Komisjoni hinnangul vajab info ja tagasiside õppijateni jõudmine endiselt tähelepanu.

Õppekava ja õppe läbiviimise kvaliteeti kinnitavad nii vestlustel osalenud juhtkonna liikmed, õpetajad kui ka õppekava läbinud õppijate kutseeksami sooritamise tulemused.

3.1.4. Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Arvestades tööandjate soove ja praktilise õppe osatähtsust erialal, toimub õpe töökohapõhises õppevormis. Õppekavast kaks kolmandikku omandatakse juhendaja juhendamisel töökohal koostöös õppekavarühma koordinaatori ja õpetajatega. Vestlusest õppijatega selgus, et töökohapõhine õpe on sihtrühmale sobiv, sest see annab väga hea võimaluse pere ja töö kõrvalt kutse omandada.

Õppekava tunniplaan on koostatud selliselt, et igal kuul toimuvad kontakttunnid kolmel järjestikusel päeval. Kontakttundide toimumise ajad on kokku lepitud praktikaettevõtete juhendajatega ning arvestatud on enamuse soove, mille tulemusel nt toimub õppetöö ka laupäeval. Vestlusest juhendajatega selgus, et nad ei poolda ÕKRI ettepanekut viia edaspidi kontaktõpe täielikult üle tööpäevadele ja soovivad ka edaspidi senist õppekorraldust, st õppetöö läbiviimist laupäeviti. Juhendajad lisasid, et seniselt korraldatud kontaktõpe sobib neile, suurema mahu korral oleks väga raske korraldada töökohal töötaja asendamist. Komisjon soovib arvestada juhendajate sooviga jätkata senise õppekorraldusega.

Õppekorralduse kohta tõid esimese lennu õppijad vestluses välja, et teisel kursusel olid moodulite käsitletavad teemad loogilises järjestuses, aga esimesel kursusel oli järjestus ebaloogiline, nt ei olnud seotud omavahel lastehaigused ja kürettide teritamine. Õppijate ettepanekul on teemade järjestuses tehtud asjakohased muudatused.

Praktika korraldamise eest vastutab õppekavarühma koordinaator, kes suhtleb mõlema osapoollega: ettevõttepoolse praktikajuhendaja ja õppijaga. Praktika toimub lähtuvalt kolmepoolsest praktikalepingust.

Õppekavarühma koordinaator käib praktikakohtade võimalustest ülevaate saamiseks ning praktika paremaks korraldamiseks praktikaettevõttes vähemalt ühel korral praktikaperioodi jooksul. Vestlusest koordinaatoriga selgus, et ta alustas oma ametis selle aasta kevadel ning seega ei ole ettevõttepoolsete praktikajuhendajatega veel tutvuda jõudnud. Juhendajate tagasiside koostööle eelmise koordinaatoriga on olnud suurepärase.

ÕKRI praktikakorraldus on asjakohane. Praktikajuhendites on välja toodud, et praktika on hajutatud perioodile 1. september kuni 30. august. Töötundide arv praktikakohas on 40 astronoomilist tundi ühes nädalas, millest viis astronoomilist tundi on mõeldud praktikapäeviku täitmiseks ja eneseanalüüsi koostamiseks.

Eneseanalüüsis on välja toodud ja ettevõttepoolsed praktikajuhendajad kinnitavad, et vastavalt TTHK rektori kinnitatud tagasisideplaanile kogutakse kord õppeaja jooksul juhendajatelt tagasisidet, kus ühe küsimusena soovitakse teada, mis on juhendamise protsessis kõige raskem. Tagasisidest selgus, et kõige raskemaks peetakse aja leidmist ja õppijate hindamist. Sellest tulenevalt pööratakse edaspidi juhendajate koolitusel rohkem tähelepanu ajajuhtimisele ning hindamisprotsessi tutvustamisele. Õpiväljundite hindamise teema kajastub komisjonile esitatud praktikajuhendajate koolituskavas.

Õppijate tagasisidest selgub, et hoolimata Covidiga seotud takistustest (ei saadud käia erinevates kliinikutes praktiseerimas tegevusi, mida kinnitatud praktikabaasis teha ei olnud võimalik, kuid mida oleks saanud teha teistes praktikabaasides) organiseeriti töökohal puudujäävad praktikad koolis simulatsioonõppes (nt kirurgia).

Komisjoni hinnangul on praktika korraldatud valdavalt asjakohaselt, samas praktika hindamine ei ole läbipaistev. Moodulite rakenduskavast ei selgu, kuidas praktikat kokkuvõtvalt hinnatakse. Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad tõid vestluses välja, et nemad annavad hinnangu õppijate tegevusele.

Augustis 2021 viidi läbi esimene kutseksam. Positiivsena võib esile tõsta, et hindamise kavandamisse olid kaasatud ka õppijad. Kompetentside hindamise meetod oli valikvastustega teooriatest, mis ei võimalda komisjoni hinnangul kõigi kompetentside omandatust hinnata. Kõrgkoolil on hambaraviassistendi, tase 5 kutseandja õigused ning kutsekomisjonil on seega võimalus kompetentside vastavushindamise kavandamiseks. Komisjon soovitab kaaluda kompetentside hindamise läbiviimist osade kaupa, hinnates kompetentse vastavate moodulite läbimise järel. Ühtlasi soovitab komisjon kaaluda kompetentsuse hindamiseks ja kõigi õppekava õpiväljundite saavutamise tõendamiseks õppekava lõpus näiteks hindamismeetodina praktilise kompleksse proovitöö kasutamist.

Komisjoni hinnangul lähtub õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijaid õpiväljundite saavutamisel.

3.1.5. Õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid on sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel

Õppekavarühmas rakendatud õppekava õppe sisu, meetodeid ja hindamist kajastavaid moodulite rakenduskavu on õppe läbiviimisel kohandatud lähtuvalt konkreetse õpperühma eripärast, õpetajate ja õppijate ning praktikaettevõtete tagasisidest. Vestlusest ÕKRI õpetajatega selgus, et nende autonoomsus moodulite rakendamisel ja kohandamisel konkreetsele õpperühmale on piisav. Õpetajatel on nende sõnul võimalik kohandada nii õppe sisu, õppeülesandeid ja -meetodeid kui ka hindamisülesandeid lähtuvalt õppijate ja praktikaettevõtete eripärast. Õpetajad kinnitasid näiteks vestluse käigus, et nad võimaldavad õppijatele arutelu ja dialoogi, annavad võimalusi jagada oma töökogemust, õppijatel üksteiselt õppida.

Vestlusel osalenud õpetaja sõnul keskendutakse näiteks infektsioonide kontrolli õppes sellele, miks on vaja midagi teha ning luua asjakohaseid seoseid, soodustades sellega sügavat õppimist.

Hambaraviassistendi õppekava moodulite rakenduskavadest ning vestlustest õpetajate ja õppijatega selgus, et õppetöös kasutatakse enamasti õppijaid aktiveerivaid, praktiliste oskuste arengut ning teoreetilise ja praktilise õppe lõimimist toetavaid õpistrateegiaid, nt õpimapi koostamine. Samuti kasutatakse koostõiseid, aktiveerivaid ja oskuste arengut toetavaid õppemeetodeid ja –võtteid, nt arutelud, juhtumianalüüsid, probleemsituatsioonide lahendamine, praktilised harjutused, õppekäigud, rollimängud, ideekaardid, mõttekaardid, ajurünnakud jm. Õppijatele paindlikumate õppimisvõimaluste pakkumiseks toimuvad tõhustatud loengud e-toega. Kasutatakse ka erinevaid võtmepädevuste arengut toetavaid õppemeetodeid, nt ühistöö- ja suhtlemis- ning eneseväljendusoskuste arendamiseks meeskonna- ja rühmatööd ning esitlused. Vestlusel osalenud õppijad väljendasid oma rahulolu õppega, tuues esile võimaluse pidevalt teoorias õpitut praktilises töös läbi teha, ühiselt tehtu üle arutleda.

Samas vajab õppemeetodite valik läbimõtlemit ja meetodid mõtestamist. Korduvalt on õppemeetodina nimetatud iseseisvat tööd, samas on iseseisva töö jaoks on vajalik valida ülesandest ja sihtrühmast lähtuvad eesmärgipärane(sed) meetod(id). Ka hindamismeetodi ja -ülesandena on enamikus moodulite rakenduskavas nimetatud iseseisvat tööd, samuti praktikat. Nii ühe kui teise jaoks on aga vajalik koostada ülesanne ja valida sobiv meetod ning kajastada neid mooduli rakenduskavas. Positiivsena võib esile tuua, et iseseisvate tööde ülesanded on moodulite rakenduskavas piisava detailsusega sõnastatud. Hindamismeetodina on nimetatud e-õpet Moodle'is, mida ei saa samuti pidada õppemeetodiks, sest ka e-õpe toimub mingi meetodiga (nt mõttega lugemine, video analüüsimine, kokkuvõtete tegemine, küsimustele vastamine jne). Õppemeetodite valik moodulite rakenduskavas kordub peaaegu kõigis moodulites väikeste erinevustega. Samas selgus vestlusest õpetajatega, et tegelikult on kasutatavate meetodite valik märksa mitmekesisem. Nt kasutab üks vestlusel osalenud õpetaja läbi semestri meeskonnana sooritatavat kompleksülesannet, mis hõlmab endas struktureeritud kirjalikku tööd, esitlust ja refleksiooni. Komisjoni hinnangul võiksid õpetajate head praktikad kajastuda ka moodulite rakenduskavas.

Vestlusest ettevõttepoolsete praktikajuhendajatega selgus, et lisaks praktiliste oskuste ja teadmiste arendamisele on nende ootus pöörata senisest suuremat tähelepanu hambaraviassistendi isiksuseomaduste arendamisele, nt empaatiavõime, mis on meeskonnatöö üheks suureks alustalaks. Komisjon soovib õppe läbiviimisel juhendajate ootusega arvestada.

Õppes kasutatakse läbivalt õppijate sihtrühmi arvestades mitmeeristavat ning sihtrühmadele sobivat kujundavat hindamist. Õppijad saavad õppimise kestel pidevalt õpiväljundite saavutamist toetavat tagasisidet.

Kokkuvõttev hindamine vajab sügavamalt mõtestamist. Vestlustest õppekava juhi ja õpetajatega selgus, et praegu on see fragmenteeritud: iga õpetaja annab osalise tulemuse ja kokkuvõtva hinde kujunemine ei ole läbipaistev. Hindamise kirjeldus on pigem formaalne. Kõigi moodulite, v.a moodul 9 sõnastus on ühesugune: *mooduli hinne kujuneb iseseisvate tööde ja hindamisülesannete hinnangutest*. Vestlusest õppekava juhi ja õpetajatega selgus samas, et mooduli lõpptulemuse (arvestatud/mittearvestatud) paneb välja õppekava juht.

Hindamiskriteeriumid ja õppeülesanded, sh iseseisva töö ülesanded ei ole paiguti piisavalt sidusad. Nt on teises moodulis õpiväljundite ja hindamiskriteeriumide verbid *puhastab, korrastab, hooldab, teritab, jälgib*, samas iseseisva töö ülesandeks (mis on ühtlasi ka hindamisülesandeks) on *koostab oma kliiniku üldise desinfektsioonijuhendi vastavalt kliiniku nõuetele ning lähtudes üldistest a- ja antiseptika põhimõtetest*. Juhendi koostamine ei võimalda aga õppijal tõendada, et ta on suuteline puhastama, korrastama jne. Juhendi koostamine ei kajastu ka õpiväljundites ega hindamiskriteeriumides.

Õppekava moodulite rakenduskavas esitatud õppesisu toetab suures osas õpiväljundite saavutamist. Samas ei toeta nt esimese mooduli sisu õpiväljundite saavutamist piisavalt: sisus ei kajastu patsiendi suutervis. Samuti ei kajastu sisus erinevate ennetavate tegevuste läbiviimine.

Komisjoni hinnangul on õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid valdavalt sidusad ja toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Õpiväljundid on saavutatavad.

Õppe tulemuslikkus

- Kuna õppekava on rakendatud töökohapõhises õppes, siis on kõik õppijad juba tööle asudes tööturule rakendunud ja töötavad erialal. Õpingud kestasid 2019. a õpinguid alustanutest 4 (20%), 2020. a alustanutest 1 (5%) õppija. Kutseõppe osakonnas oli 2019/20. õa-l väljalangevus 8,2% ja kogu koolis 8,1%. Peamiseks katkestamise põhjuseks olid raskused eesti keeles õppimisega.
- Hambaarsti assistendi, tase 5 kutseksam toimus esimest korda, mistõttu ei ole trende võimalik välja tuua. Kutseksam toimus 18.08.2021 ja selle sooritasid kõik 16 õppijat (100%).
- Õppijate rahulolu õppeainetega on aastatel 2019–2021 stabiilselt kõrge: 5-palli süsteemis on hinnangud vahemikus 4,6–5. Aastal 2020 koguti õppijatelt tagasisidet õppetööle ja –korraldusele. Enim oldi rahul erialaste teoreetilise teadmiste saamisega (85% vastanutest hindas seda 5 palliga), sellele järgnesid oskus rakendada teoreetilisi teadmisi praktikas ja info kättesaadavus muudatuste kohta õppetöös (72% vastanutest andis 5 palli). Madalaim hinnang on antud õpitulemustest teadasaamise kohta: 28% on hinnanud seda 5 palliga, 58% 4 ja 14% 3 palliga. Õppijate hinnangud õpikeskkonnale on 2020. a küsitluse põhjal samuti kõrged. Enamus vastanutest on hinnanud keskkonda 4 ja 5 palliga. Küsitluste tulemused näitavad õppijate kõrget rahulolu nii õppe sisu, korralduse kui ka õpikeskkonnaga hinnataval perioodil. Suuremat tähelepanu tuleks pöörata õpitulemuste tagasisidestamisele.

Järeldused

Tugevused

- Kõrgkoolil on tulemuslik koostöö valdkonna ettevõtetega õppetöö kavandamisel ja rakendamisel, samuti õppegruppide moodustamisel, arvestades valdkonna ettevõtete vajadusi kvalifitseeritud töötajate järele. Koostöö tulemustega on rahul kõik osapooled.
- Õppijate ja ettevõttepoolsete praktikajuhendajate rahulolu õppe- ja praktikakorraldusega on kõrge. Lisaks hindavad õppijad kõrgelt õppe sisu ja õpikeskkonda.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Õpetajate poolt tegelikult rakendatud positiivsed praktikad, nt õppe- ja hindamismeetodid ning hindamisülesanded ei kajastu osaliselt rakenduskavades. Komisjon soovib süsteemselt arendada moodulite rakenduskavu selliselt, et rakenduskavas ja tegelikult läbiviidavas õppetöös ei tekiks erinevusi ning rakenduskavades oleks näiteks valik hindamisülesandeid, mis on end praktikas õigustanud ja mille hulgast õpetaja saaks konkreetsele grupile sobivaima valida.

- Iseseisva töö maht ei vasta moodulite rakenduskavade analüüsi põhjal kutseharidusstandardi nõudele, mis sätestab, et iseseisev töö moodustab statsionaarse õppevormi puhul vähemalt 15% õpingute kogumahust. Komisjon soovib iseseisva töö mahud üle vaadata, lisades praktika käigus tehtava iseseisva töö.
- Õppekava järgi on õppijatel õigus valida õppekavas toodud valikmoodulite vahel, kuid õppijate ja vilistlaste kogemusel on valikmooduleid võimalik valida vaid kogu grupiga. See ei võimalda arvestada õppijate konkreetsete õpivajadustega. Komisjon soovib lisada õppekavasse rohkem valikmooduleid, mille vahel igal õppijal oleks võimalus valida enda õpivajadustele vastavad õpingud, ning võimaldada õppijatel võtta valikmooduleid teistest kõrgkooli või teiste koolide õppekavadest.

Arenguvõimalused

- Aruandeperioodil ei ole õppekavarühmas pakutud täiendusõpet. Komisjon soovib kaaluda täienduskoolituse õppekavade pakkumist, samuti ümberõppe jm tööandjate vajadustele vastavate koolituste, sh nn õpiampsude pakkumist õppekava kohustuslike või valikmoodulite hulgast. Samuti võiks kaaluda õppekavade loomist koostöös ettevõtetega.
- Õppekava rakendatakse ÕKRis lineaarselt. Komisjoni hinnangul on otstarbekas moodulite rakendamisel lähtuda pädevuste spiraalsest arendamisest, mis võimaldab neid arendada süsteemsemalt ja järjepidevamalt.
- Õppekavarühmas kasutatav ettevõttepoolsete praktikajuhendajate tagasiside küsitlus ei ole piisavalt erialaspetsiifiline. Komisjon soovib arendada praktikajuhendajate tagasisideküsitlust, lisades sellesse küsimusi, mis võimaldavad saada informatsiooni hambaraviassistendi õppe sisu, korralduse ja hindamise kohta.
- Õppemeetodite valik vajab läbimõtlemist ja mitmekesistamist. Komisjon soovib õppekava moodulite rakenduskava üle vaadata koostöös mooduli õpetajatega, et kajastada rakenduskavas õpetajate parimaid praktikaid.
- Moodulites käsitletavad teemad ei ole kohati loogilises järjekorras. Komisjon soovib suurema seotuse eesmärgil lõimida omavahel nt karioloogia, radioloogia, suutervishoid ja instrumentide hooldus ja teritamine (karioloogilised instrumendid) ning lineaarse rakenduskava asemel rakendada lõimitud rakenduskava.
- Senine kutseeksami korraldus ei võimalda hinnata praktilisi oskusi. Komisjon soovib kutseeksami hindamise üle vaadata, kaaluda kompetentside hindamist läbi viia osade kaupa ning kasutada kõigi õppekava õpiväljundite saavutatuse tõendamiseks õppekava lõpus näiteks hindamismeetodina praktilist kompleksset proovitööd.

Osahinnang standardi nõuete täitmisele

Komisjoni hinnangul hambaravi õppekavarühma hambaraviassistendi õppekava, selle väljundite saavutamine, maht, õppekorraldus ja õppesisu **vastavad** standardi **“Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele”** nõuetele. Õppekava on kooskõlas kutsestandardi ja kutseharidusstandardiga, õppekava maht ning õppevorm on

asjakohased, õppekorraldus, õppemeetodid ja hindamine toetavad valdavalt õppijat õpiväljundite saavutamisel.

3.2 Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekasvatusala töötajate, sh praktikute ja praktikajuhendajate kvalifikatsioon vastab nõuetele; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavast, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

3.2.1. Õpetajate ja praktikajuhendajate kvalifikatsioon vastab nõuetele; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud

Eneseanalüüsi aruande, kooli esitatud lisamaterjali ja läbiviidud vestluste põhjal saab komisjon järeldada, et ÕKRis hindamisperioodil rakendatud õppekava on kvalifitseeritud õpetajatega kaetud.

Õppekaval õpetab hindamise ajal kooli esitatud lisaandmete põhjal kokku 42 õpetajat. Neist 5 töölepingu alusel koormusega 1.0 ametikohta ja täiskohaga õpetab hinnatavas ÕKRis üks õpetaja. Kõigi õpetajate kvalifikatsioon vastab formaalselt nõuetele. Õppekaval õpetajad on valdavalt kõrgharidusega, näiteks 2020. a õpetas 18 (86% õpetajatest - 21); 2021 aga 30 kõrgharidusega õpetajat (97% õpetajatest - 31). Kutseõpetaja kutse on viiel õpetajal. Õpetajate keskmine vanus on 45 aastat, samas on esindatud kõik vanusegrupid. Kuni 35aastaste õpetajate arv on märkimisväärselt tõusnud (2020– 8, 2021–18), samas on tõusnud ka 55–65aastaste õpetajate arv (2020–22 ja 2021–33). 2020. a õpetas kolm ja 2021 kaks keskharidusega õpetajat, 2020. a 10 ja 2021. a 19 magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga või ka doktorikraadiga õpetajat. Suurema osa õpetajatest moodustavad külalisõpetajad – 38 praktikut töömaailmast. Külalisõpetajatel on kõrge erialane kvalifikatsioon: 3 õpetajat on keskharidusega, 14 rakendus- või kutsekõrgharidusega, 25 õpib residentuuris või on magistri- või doktorikraadiga. Kui õppekava avati, siis sõlmiti tööandjatega kokkulepe, mille kohaselt nad toetavad vajalike õpetajate leidmist. Vestlusel osalenud õppekava selle avamise perioodil koordineerinud õpetajaga selgus, et õpetajate leidmisega konkreetsete teemade õpetamiseks ja konkreetsetel ajaperioodil on raskusi olnud. Õpetamisse on külalisõpetajatena kaasatud hambaraveriala spetsialiste ja õpetajaid väljastpoolt kooli, sh erinevatest kliinikumidest ja Tartu Ülikoolist. Erialspetsialistidest õpetajate valikul lähtutakse erialasest professionaalsusest ja pedagoogilisest kompetentsusest.

ÕKRi eneseanalüüsi põhjal on külalisõpetajatel väga erinevad, pigem vähesed pedagoogilised oskused ning kogemused. Vestluses kutseõppe osakonna juhatajaga selgus, et väljakutseks külalisõpetajate jaoks on enesekehtestamise oskus ja toimetulek erinevate õppijatega, kuna igale õppijale tuleb individuaalselt läheneda. Kutseõppe osakonna juhataja sõnul nõustavad õpetajaid sel teemal nii tema kui ka õppekavarühma koordinaator, samuti on õpetajatele pakutud täienduskoolituse võimalusi.

Külalisõpetajad õpetavad väga erineva koormusega (2 kuni 95 tundi). Õpetajaid, kelle koormus jääb alla 20 tunni, on 23 ehk 55% kõigist õpetajatest, sh väga väikese koormusega (2-4 tundi) õpetajaid on 11. Valdav osa õpetajaid õpetab üht ainet, kaks õpetajat kaht ja üks õpetaja kolme ainet. Komisjoni hinnangul tekitab väikese koormusega õpetajate suur osakaal killustatust ja raskendab õppekava ühtset arendamist ja rakendamist. Õpetaja töömaht planeeritakse regulaarselt igaks õppeaastaks. See koosneb tundide ettevalmistamise, kontakttundide läbiviimise ja õppijate kirjalike tööde tagasisidestamise mahust.

Praktika läbiviimisel tehakse koostööd ettevõttee poolsete praktikajuhendajatega, kelleks on üldjuhul arstid ja vanemõed. Praktikajuhendajatele on ainsaks kõrgkoolipoolseks nõudeks erialane kõrgharidus. Praktikajuhendajate pädevuste puhul on osakonna juhataja hinnangul suurimaks väljakutseks õppijate erisustega arvestamine, samuti hindamine, kuna hinnangute ja tagasiside saamine praktikabaasidelt on väga keeruline. Praktikajuhendajate toetamiseks ja koolitamiseks on kutseõppe osakonnas koostatud Erasmus+ strateegilise koostöö projekt.

ÕKRis õpetavad õpetajad on küll kõrge erialase kvalifikatsiooniga, kuid hinnataval perioodil ei ole tehtud ÕKRis kontaktõppes koostööd hambaraviassistendi eriala omavate inimestega, kellega saab harjutada spetsiifilisi töövõtteid. Vestlusest kutseõppe osakonna juhatajaga selgus, et edaspidi on plaanis kaasata värskest eriala lõpetanud hambaraviassistendid praktikajuhendajateks.

3.2.2. Õpetajate areng lähtub ÕK, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning analüüsist

Komisjoni hinnangul on õpetajate arenguvõimalused piisavad ja mitmekülgsed, kuid takistuseks nende kasutamisel on tagasihoidlikuma pedagoogilise/andragoogilise pädevuse, aga ühtlasi väikese koormusega külalisõpetajate vähenemine motiveeritus ja ebapiisav ajaressurss.

Kõrgkoolis rakendub kutseõppe õpetajatele enesehindamise kord, mille järgi viivad enesehindamise läbi kõik kutseõppe õpetajad, kelle tunnikoormus ületab 30 akadeemilist tundi õppeaastas. Enesehindamine viiakse läbi üks kord õppeaasta jooksul - kevadel. Enesehindamise käigus koostab õpetaja hindamisaruande, millele annab tagasisidet kutseõppe osakonna juhataja arenguestlusel. Vestlusest kutseõppe osakonna juhatajaga selgus, et arenguestlusel arutatakse ka tekkinud mure- ja kitsaskohti, nt on pandeemia ajal vestlustes teravalt esile kerkinud õpetajate vaimse tervise teema. Kutseõppe osakonna juhataja endaga arenguestlust ei ole toimunud.

Arenguestluste tulemustest ning õppe läbiviimise ja õppijate tagasisidest lähtuvalt täiendavad ÕKRi õpetajad end pidevalt, osaledes erinevatel täienduskoolitustel. Kõrgkooli arengukava 2017-2021 perioodil olid õpetajate arendamise fookuses simulatsioonimodelleerimise meetodite kasutamise oskused, võõrkeelte oskus, multikultuurilises keskkonnas töötamiseks vajalikud oskused, digipädevused ja kutseõpetajate kutseoskused. Covid-pandeemia tõi kaasa vajaduse arendada digipädevusi. Nt osalesid kaks õpetajat 2021. a koolitusel "Õpiprotsessi disain *online*-keskkonnas: kuidas õppija aktiivsust hoida?". Vestlustel osalenud töölepingu alusel töötavad ÕKRi õpetajad olid viimastel õppeaastatel osalenud näiteks veel kvaliteedijuhtimise koolitusel. Kõrgkooli poolt pakutakse õpetajatele palju koolitusi veebikeskkonnas ning n-ö kolleegilt kolleegile koolitusi, kus jagatakse õpitut. Arutelude kõrval on ka informatiivsed loengud, näiteks 2021. a aprillis tutvustati hambaraviassistendi süsteemi tööd Soomes. Komisjoni hinnangul tuleks motiveerida ka külalisõpetajaid osalema täienduskoolitustel, eelkõige pedagoogilistel/andragoogilistel koolitustel.

Täienduskoolitustel läbitu levitamiseks on siseveebis täienduskoolituse blogi, mis sisaldab koolituste ülevaatlikke kokkuvõtteid ning mille postituste koostamine on õpetajatele soovituslik. Komisjoni hinnangul on blogi sissekanded liiga üldsõnalised ja formaalsed, mis ei toeta üksteiselt õppimist.

Vestlustest õpetajatega selgus, et põhiline koolitusinfo jagamine toimub ühistel (veebi)kokkusaamistel ning õpitut jagatakse õppetööd läbi viies ka õppijatega.

Suurema pedagoogilise kogemusega õpetajad on õppe planeerimisel ja läbiviimisel ning meetodika valimisel autonoomsed, samuti mooduli rakenduskava kohandamisel konkreetsele õppijate sihtrühmale. Alustavaid kolleege suunavad ja toetavad nii osakonna juhataja, õppekavarühma koordinaator kui kolleegid ning neid, kellel ei ole pedagoogilist või andragoogilist tausta, suunatakse ka kutsepedagoogika ja andragoogika koolitustele. Muutunud õppe läbiviimise tingimustes on õpetajad digiõppega edukalt toime tulnud, vajadusel toetavad neid õppekavarühma koordinaator ja haridustehnoloogid. Vestlusest õpetajatega selgus, et kutseõppe osakonnas toimuvad igal esmaspäeval õpetajate koosolekud, kus käsitletakse erinevaid teemasid ning toetatakse üksteist. Pandeemia ajal toimus iga päev kindlal kellaajal omavaheline kokkusaamine veebis info jagamise ja üksteise toetamise eesmärgil. Õpetajate omavahelist koostööd arendatakse projektidesse kaasamisega, st et ühes projektis osaleb erinevate osakondade õpetajad. See aitab kaasa osakondade lõimumisele.

Vestlusest õpetajatega selgus, et hinnataval perioodil ei ole nad stažeerimas käinud, mis ei ole võimalik olnud ka pandeemia tõttu. Samas on õpetajatel stažeerimisplaanid valmis, nt on kokkulepped hooldekodude ja –keskustega, haiglaga, freeskeskusega. Õpetajad on käinud Erasmus+ projektiga lähetuses Hollandi kolleegide juures, kus tutvuti sealse õppemetoodikaga, võrreldi õppekavu. Võimalus oli tutvuda ka sealse hambaravitööga. Kohtumisest kasvas välja idee õpilasvahetuseks, mis aga pole pandeemia tõttu realiseerunud.

Tagasisidet oma tööle saavad õpetajad õppijate “Õppeainetega rahulolu küsitluse” (ainemonitooringu) kaudu. Kord aastas viiakse läbi “Õppetöö korralduse ning õpikeskkonnaga rahulolu küsitlus”. Õpetajad tõid vestluses välja, et sellisele ühekordsele tagasisidele eelistavad nad tihedamat ja kiiret tagasisidet, mille saamiseks küsivad nad õppijatelt tagasisidet oma tundides. ÕKRI õppijatelt saadud tagasiside põhjal on näiteks ostetud juurde tehnikat.

Ettevõttepoolsetele praktikajuhendajatele korraldatakse õppetöö alguses koolitus ja kord semestris ühised arutelud õpperühma koordinaatori/koolipoolse juhendaja eestvedamisel. Praktikajuhendajate täienduskoolituse (maht 7 akadeemilist tundi) sisu on kooli esitatud koolituskava põhjal asjakohane, käsitletud on nii töökohapõhise õppe korraldamist kui ka juhendamiseks olulisi teemasid; täiskasvanud õppija õppimist, õpimotivatsiooni ja motiveerimist, hindamist. Antakse ka eelnevast tagasisidet tulenevaid soovitusi. Praktikajuhendajaid toetab juhendamisprotsessis õppekavarühma koordinaator, vastates nt juhendamise käigus tekkinud küsimustele, edastades juhendajatele kord semestris teemad, mida õppijad on läbinud ja mida oodatakse juhendajatelt.

Järeldused

Tugevused

- Õppekaval õpetavad kvalifitseeritud õpetajad, keda iseloomustab kõrgetasemeline erialane pädevus.
- Õppekavarühmas töölepingu alusel töötavad õpetajad on motiveeritud, pühendunud, nende professionaalne areng on igati toetatud. Õpetajatel on väga head võimalused kutse- ja ametialaseks arenguks, neile võimaldatakse erinevaid pedagoogilisi/andragoogilisi, digipädevusi arendavaid jm arengut toetavaid koolitusi. Lisaks toetavad õpetajaid, sh

külalisõpetajaid kutseõppe osakonna juhataja, õppekavarühma koordinaator ja haridustehnoloogid.

- Õpetajad on kooli juhtimise, õpetajate toetamise ning töötingimustega rahul. Nad tunnetavad piisavat autonoomiat oma õpetuse arendamisel.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus

- Õppekaval on väikese koormusega õpetajate suur osakaal, mis tekitab killustatust ja raskendab õppekava ühtset arendamist ja rakendamist. Komisjon soovib kaasata õppetöösse hambaraviassistendi diplomi või kutsega ja töökogemusega õpetaja, kes terviku suuremaks saavutamiseks viiks läbi praktilist õpet näiteks järgmistes erialaõpingutes: karioloogia, parodontoloogia, radioloogia, endodontia, näo- ja lõualuude kirurgia, ortodontia.

Arenguvõimalused

- Eneseanalüüsis on välja toodud, et ÕKRI külalisõpetajad on ühelt poolt suure erialase kogemusega, teisalt aga vähese pedagoogilise/andragoogilise kogemusega. Komisjon soovib motiveerida külalisõpetajaid võtma pedagoogilisi/andragoogilisi õpiampse olulistel õppe planeerimise ja läbiviimise, kujundava hindamise (tagasiside andmise), õppijakeskse ning individuaalse lähenemise, samuti enesekehtestamisega seotud teemadel. Komisjon soovib ÕKRil pakkuda külalisõpetajate vajadustele vastavaid õpiampse.
- Ettevõttepoolsete praktikajuhendajate pädevuste puhul on osakonna juhataja hinnangul suurimaks väljakutseks õppijate erisustega arvestamine ja hindamine. Komisjon soovib praktikajuhendajatele pakkuda õpiampse andragoogilistel ja väljundipõhise hindamise teemadel.
- ÕKRI eneseanalüüsi põhjal on õppijate rahuloluküsitlustest välja tulnud madalam rahulolutase õpitulemuste (sh tagasiside) ja õppematerjali kättesaadavusega. Üheks põhjuseks peetakse vähese pedagoogilise kogemusega õpetajaid, kes ei teadvusta õppijate huvi ja vajadust. Külalisõpetajate toetamise tõhustamiseks soovib komisjon rakendada KRis õpetajatele-praktikutele mentorsüsteemi.

Osahinnang standardi nõuete täitmisele

Komisjoni hinnangul hambaravi õppekavarühma õpetajate kvalifikatsioon **vastab** standardi **“Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad” nõuetele**. Õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud. Õppekavarühma õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

3.3 Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekavarühma õpikeskkond on piisav õppekava õpiväljundite saavutamiseks;
2. õppeprotsessis on tagatud turvalisus ja tervise kaitse.

Analüüs

3.3.1. Õppekavarühma õpikeskkond on piisav õppekava õpiväljundite saavutamiseks

TTHK õpitaristu haldamine on keskkonna- ja energiasäästlik. ÕKRis on tegeletud pidevalt õpikeskkonna arendamisega, nt on uuendatud õpperuume, kasutusele on võetud tõhusad tehnoloogiad: valgustus, ventilatsioon, kaasaegsed vahendid. Lisaks sellele näeb kõrgkool vajadust sisustada hambaravi simulatsioonikabinet koos selle juurde kuuluvate seadmete ja töövahenditega, mis võimaldaks õppijatel praktiliselt õppida õigeid käelisi töövõtteid, neid pidevalt harjutades ja samas ise ennast kontrollides. Simulatsioonikabineti vajaduse töid vestluses välja ka õppijad. Praktilise töö läbiviimine hambaravi simulatsioonikeskuses aitaks erialaste vahendite ja seadmete käsitlemisel pöörata tähelepanu hambaraviassistendi töö eripärale, turvalisusele, järgides infektsioonikontrolli ja tööohutuse nõudeid. Komisjoni hinnangul simulatsioonikabinet võimaldab tõsta õppekvaliteeti. Kooli juhtkonna sõnul simulatsioonikabineti loomise läbirääkimised Eesti Hambaarstide Liiduga on juba töös ning samuti on olemas ruum, kuhu see luua. Simulatsioonikabineti loomisel vajatakse tuge lisavahendite ja erialase oskusteabe näol.

ÕKR teeb aktiivselt koostööd partneritega, nt viiakse koostöös läbi radioloogilist õpet. Radioloogilise õppe läbinuna saavad hambaraviassistendid lisaks teadmiste ja oskuste kiirguskaitse loa. Sellist võimalust tunnustavad ka praktikajuhendajad/tööandjad.

ÕKRis kohaneti väga kiiresti eriolukorraga ja mindi üle distantsõppele. Operatiivselt leiti erinevad digilahendused õppimiseks. Õppijad kiitsid väga koordinaatorit, kes 2020. a kevadel suutis jõuda digilahenduste kaudu kõigi õppijateni: keegi eriolukorra pärast õppetöös maha ei jäänud ning õppekava täideti nominaalajaga.

Digipädevused on lõimitud moodulite kõikidesse teemadesse ja nende arendamiseks on õppijatele loodud võimalused arvutite kasutamiseks. Samuti on kool investeerinud erinevatesse digilahendustesse: Zoom, Moodle, Teams, Office 365 jm.

Kõrgkoolil on kaasaegsete õppevahenditega sisustatud praktikumiklassid ja laborid, nt praktikumid simulatsioonikeskuses ja hambatehnikute laboris, mida kasutavad ka hambaraviassistendi õppijad. Alates 2019. aastast on soetatud erinevaid õppevahendeid, nt LM Rondo teritusmasinad, parodontoloogilised ja karioloogilised instrumendid, erinevat tüüpi jäljendi võtmise segud, segamismasinad ja jäljendusikad, individuaalseks ja grupinõustamiseks hammastega kápiknukud, steriliseerimiseks väike autoklaav. Raamatukogu on soetanud hambaraviassistendidele mõeldud erialast kirjandust ja ajakirju. Komisjoni hinnangul on õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika piisavad ning toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

3.3.2. Õppeprotsessis on tagatud turvalisus ja tervisekaitse

ÕKRI õppeprotsessis on turvalisus- ja tervisekaitse nõuded täidetud. Õppes käsitletakse töötervishoiu teemasid ja ergonoomilisi töövõtteid, et säästa assistendi tervist. Seoses Covidi nakkusohuga on kõrgkool loonud võimalused nii kontakt-, veebi- kui ka põimõppeks. Õppijad tõid nakkusohu vältimise kõrval välja, et selline paindlikkus hoiab sõidu arvelt aega kokku või kui õppija on haigestunud, siis ei jää ta loengutest/seminaridest ilma. Kooli juhtkond on taganud ka arvuti kõigile õppijatele ning vajadusel viinud arvuti õppijale koju ja osutanud IT tuge. Kooli juhtkond on uute digiarengutega rahul ja näeb kindlasti seda oma edaspidise igapäevatöö osana. Selline digilahendustega edasimineki aitab väga palju kaasa tervisekaitsele.

Õppijatele pakutakse psühholoogilist nõustamist, mis on tasuta ning mida viivad läbi vastava ettevalmistusega psühholoogid, kelle juurde on võimalik individuaalselt registreeruda. ÕKRI töötajatel on võimalus kasutada massaažitoole ning regulaarselt käiakse töötervishoiu arsti juures.

Õppijatel on võimalus osaleda tervise teemalistes seminarides/veebinarides, nt on üks veebiseminar toimumas juba 6.-10.09.2021.

ÕKRI õppeprotsessis järgitakse hea tava reegleid, mida tõid välja õppijad vestlustel ning mida nägi komisjon ka ringkäigul. Nt on simulatsioonikeskuses vaja eririietust, vahetusjalatseid, ehted ei ole lubatud, isiklikud asjad pannakse lukustatavatesse kappidesse, kohustuslik on isikukaitsevahendite kasutamine ja õppetöö toimub väiksemates gruppides. Isikukaitsevahendid on kooli poolt õppijatele võimaldatud.

Eneseanalüüsis on toodud välja ning ka ringkäigul õpetajatega vesteldes selgitati komisjonile töövahendite käsitlemisel ohutuse tähtsust. Vahendite käsitlemisel pööratakse tähelepanu turvalisusele, järgides infektsioonikontrolli ja tööohutuse nõudeid, nt instrumentide kasutamisel veendutakse, et need oleksid terved, puhtad ja/või steriilsed; desinfitseerimislahuseid kasutatakse vastavalt juhendile. Elektriliste seadmete kasutamisel veendutakse masina ohutuses ja täidetakse ohutusnõudeid, nt autoklaavi tühendamisel välditakse põletust, kasutades kaitsekindaid/tange või lastakse instrumentidel eelnevalt jahtuda avatud autoklaavis; valitakse õige sterilisatsioonimeetod ja -programm.

Ringkäigul veendus komisjon, et kõikidele õppijatele ja kogu kooli personalile oli tagatud igakülgset maskide ja desinfitseerimisainete kättesaadavust.

Järeldused

Tugevused

- Kõrgkoolil on õppijate turvalisuse ja tervisekaitse tagamiseks olemas igakülgsed ressursid kontakt-, veebi- ja põimõppe läbiviimiseks. Õppijad varustatakse digivahenditega ning neile osutatakse IT tuge.
- Hambaraviassistendi õppe korraldamiseks on kõrgkool sisustanud ja loonud kaasaegse, tipptasemel vahenditega turvalise ning õppijaid toetava õpikeskkonna.
- Õppekava õpetajatele ja õppijatele on tagatud igakülgne kaitsemaskide ja desinfitseerimisainete kättesaadavus.

Arenguvõimalused

- ÕKRis on vajadus hambaravi simulatsioonikabineti järele koos selle juurde kuuluvate seadmete ja töövahenditega, mis võimaldaks praktiliselt õppida õigeid käelisi tövõtteid. Komisjon toetab ÕKRI soovi sisustada simulatsioonikabinet, sest see võimaldab tõsta õppekvaliteeti.

Osahinnang standardi nõuete täitmisele

Komisjoni hinnangul hambaravi õppekavarühma õpikeskkond õppekava õpiväljundite saavutamiseks **vastab** standardi “**Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad**” nõuetele. Õppe korraldamiseks on loodud ja sisustatud kaasaegne õppijaid toetav õpikeskkond ning õppeprotsessis on tagatud igakülgne turvalisus ja tervisekaitse.

3.4 Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik

Hindamiskriteeriumid:

1. õpe lähtub kooli arengukavalistest eesmärkidest;
2. õpe lähtub tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist ning on jätkusuutlik.

Analüüs

Õppekava ja õpe lähtub kooli ja kutseõppe osakonna arengukava 2017-2021 eesmärkidest. Kõrgkooli väärtused (inimene, koostöö, kaasamine, areng) peegelduvad selgelt ÕKRI õppes. Hambaraviassistendi 5. taseme õppekava koostamine, töökohapõhise õppe rakendamine on kooskõlas arengukavadega ning edukalt ellu viidud.

Hambaraviassistendi õppekava sisu vastab tööturu vajadustele nii Eestis kui ka rahvusvahelises kontekstis. ÕKRI õppekava on välja töötatud lähtuvalt kutsestandardist “Hambaraviassistent, tase 5”, mida 2021. a kevadel pikendati. See kinnitab õppekava sisu vastavust tööturu ootustele.

Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteem OSKA tervishoiu valdkonna ekspertgrupi koostatud raportist (2017) selgub, et hambaraviassistentide vajavad teenuse kvaliteedi tagamiseks kvalifitseeritud hambaraviassistente. Eestis oli analüüsi läbiviimise ajal (2017) OSKA raporti andmetel 462 hambaraviteenust pakkuvat tervishoiuasutust, milles töötas hambaraviassistente arvestuslikult 1016 ning seda ametipositsiooni täitsid nii õe haridusega inimesed, kes on tavahambaravis üle kvalifitseeritud, kui ka ilma igasuguse eriharidusega töötajad.

Ekspertgrupp tõi välja, et tööturg vajab haridussüsteemilt lisaks olemasolevale ka täiendavate teadmiste ja oskustega töötajaid, sh hambaraviassistentide vajavad teenuse kvaliteedi tagamiseks kvalifitseeritud hambaraviassistente. Nõudlust tööturul vastava kutse järele kinnitas ka EHL, kuhu kuulub hetkel 1007 hambaarsti ning kellest suur hulk on avaldanud soovi saata hambaarste assisteerivad spetsialistid kutseõppesse. EHL initsieeris tasemeõppe õppekava koostamise, ning koostöös Tallinna Tervishoiu Kõrgkooliga realiseerus initsiatiiv edukalt 2019. a, mil õppekava rakendati. Aastani 2025 lahkub töölt arvestuslikult 16 hambaraviassistenti aastas, võimalik on ka hambaraviassistentide liikumine teistesse sektoritesse. OSKA raportis tehakse järeldus, et kui

tasemeõpet viib läbi üks õppeasutus praeguses mahus, võib aastaks 2025 ligikaudu kümnendik hambaraviassistendist olla asjakohase erialase haridusega.

EHLi arengukava andmetel töötab hambaravikliinikutes (2010. a seisuga) 1496 hambaarsti abilist, kellest 350 (23,4%) on lõpetanud meditsiinikooli meditsiiniõe või velskri erialal ja töökohal juurde õppinud hambaravi spetsiifika. Õdede osakaal on hambaravis vähenenud. Tavapäraselt töötab hambaarst ühe õega/abilisega. Kliiniku suurus määrab abipersonali vajaduse. Kui ÕKRis alustati hambaraviassistendi õppekava rakendamist, siis tuvastati tööandjatega suheldes, et töökohapõhise õppe kaudu saaks vajadus assistentide järele rahuldatud 4–5 aastaga (a 20 inimest aastas).

Komisjoni hinnangul on ÕKR jätkusuutlik, kuna vajadus hambaraviassistendi õppe järele ja töömaailma toetus õppele on olemas. EHL plaanib uude arengukavasse lisada kvalifitseeritud hambaraviassistendi nõude. TTHK on hambaraviassistendidele ainuke kutseandja.

Hambaraviassistendi õpet on finantseeritud osaliselt ESFi PRÕM-projektist, mis lõpeb 2022. a. Vestlusest juhtkonnaga selgus, et edasi rahastab õpet kool ise. Seda võimaldab kõrghariduse õppetoolidega ressursside riskasutus.

ÕKRI eneseanalüüsis on tugevusena välja toodud täiendusõpe, kuid hinnataval perioodil ei ole seda pakutud. TTHK on 2021. a sügisel alustamas uue arengukava koostamise protsessi sisendi kogumisega. Planeeritakse välja selgitada tööandjate ootused ja vajadused. Esialgne ideede kogumine on juba toimunud ja selle tulemusel kavandatakse järgmisel arengukava perioodil õpiampsude pakkumist. Tasemeõppe õppekava annaks n-õ baasi ja selle järel pakutakse erinevaid täienduskoolitusi. Praegu ei saa tulla ainekursustele väljastpoolt kooli nimekirjas olevaid õppijad, selle võimaluse pakkumist nähakse ÕKRis järgmisel perioodil täiendusõppe võimalusena.

Hambaraviassistendi õppe kvaliteedi parendamiseks planeeritakse järgmisel arengukavaperioodil sisse seada erialakabinet ning pöörduda selleks koostöösooviga EHLi poole, et hambaravitoole soetada. Eesmärgiks seatakse ka tööandjatega koostöö tihendamise, arutelu jätkamine hambaarstiassistendi kutse sisu üle. ÕKRis kavandatakse sel teemal koostööd kõrghariduse õppekavadega. Töökohapõhise õppe asemel või kõrval kavandatakse hambaarstiassistendi õppekava rakendamist koolipõhises õppevormis, milleks planeeritakse välja selgitada vajadus selle õppevormi järele.

ÕKRI õpetajad on kvalifitseeritud, kuid enamus õpetajaid on külalisõpetajad. See seab õpetajate vaheldumise tõttu väljakutse õpetuse ühtlasele kvaliteedile õppeaastati, õppekorraldusele, järjepidevusele pädevuste arendamisel ning õppe katmisele personaliga.

Uues arengukava koostamise protsessis on ÕKRil kavas jõuda selgusele, kas laieneda ning võtta juurde uusi töötajaid või minna samamoodi edasi. Ressursist on hetkel puudu ja nii mõnedki inimesed on töötanud ülekoormusega.

Järeldused

Tugevused

- ÕKRI hambaraviassistendi õppekava õpe lähtub tööturu vajadustest ja õppijate sihtrühma prognoosist. Õppe läbiviimiseks on olemas töömaailma toetus.

Arenguvõimalused

- ÕKRis ei ole hindamisperioodil pakutud täiendusõpet. Komisjon soovib leida võimaluse täiendusõppe läbiviimiseks jätkusuutlikkuse tagamiseks: õppijate arvu suurendamiseks, õpetajatele suurema koormuse pakkumiseks, lisaressursside teenimiseks, õppebaasi optimaalsemaks ärakasutamiseks, konkurentsivõime parandamiseks.

Osahinnang standardi nõuete täitmisele

Komisjoni hinnangul hambaravi õppekavarühma õpe **vastab** standardi “**Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik**” nõuetele. Õpe lähtub kooli ja kutseõppe osakonna arengukava eesmärkidest, tööturu vajadustest. Õpe on jätkusuutlik, selle järele on suur vajadus ning sellel on töömaailma toetus.

4. Hindamiskomisjoni osahinnangud

Kokkuvõttev tabel: hindamiskomisjoni osahinnangud standardite lõikes

	Standard	vastab nõutavale tasemele	vastab osaliselt nõutavale tasemele	ei vasta nõutavale tasemele
1	Õppekavas sätestatud õpiväljundid on saavutatavad ja vastavad kutseharidusstandardi nõuetele	☒	☐	☐
2	Õppekaval on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad	☒	☐	☐
3	Õppekavarühmas õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid on piisavad	☒	☐	☐
4	Õpe on tõenduspõhine, otstarbekas ja jätkusuutlik	☒	☐	☐

HINDAMISKOMISJON KOOSSEISUS:

1. Sirje Rekkor – komisjoni esimees
2. Anu Vaagen – komisjoni sekretär
3. Terje Altosaar – komisjoni liige
4. Sirle Puidak – komisjoni liige

KINNITAS OSAHINNANGUD HÄÄLTEGA 4 POOLT JA 0 VASTU: 14.10.2021

Hindamiskomisjoni esimees: Sirje Rekkor
(allkirjastatud digitaalselt)